

Budaörs Város Önkormányzat
Polgármesteri Kabinet
2040 Budaörs, Szabadság út 134.

IKTATÁSRA ERKEZETT

2013 JÚN 18.

2013 JÚN 19.

Pályázati adatlap

Helyi kiadványok támogatására kiírt 2013. évi pályázathoz

1. Alapadatok

Pályázó neve: Régiségbúvár Egyesület

Pályázó képviselője: Mester Edit

Bírószági nyilvántartási száma: TE 3217

Elérhetősége: cím: 2040 Budaörs, Jókai u. 9/b.

telefon: 30-3766699

e-mail cím: mester.edit@t-online.hu

Születés hely, idő: *

Anyja neve: * Szem. ig. szám: *

Számlavezető pénzintézet neve: UniCredit Bank

Bankszámlaszám: 10918001-00000053-09090000

Adószám / adóazonosító jel: 18693221-1-13

Pályázót befogadó szervezet - kiadó: (amennyiben a támogatott kiadvány kiadását ők vállalják fel)

Neve:

Címe:

Adószáma:

Számlavezető bank:

bankszámlaszám:

Tervezett kiadvány

szerzője: dr. Ottományi Katalin, dr. Mráv Zsolt, dr. Mester Edit

Címe: Antik gyökereink, Budaörs múltja a régészeti leletek fényében

Megjelenésének időpontja: 2013. nov. 30.

Példányszáma: 500 db

2. A kiadvány megjelentetésének költségvetése

BEVÉTELEK		KIADÁSOK	
Tételek megnevezése	Összege (Ft)	Tételek megnevezése	Összege (Ft)
Igényelt önkormányzati támogatás	500000	Nyomdai előkészítés	300000
Önrész	340000	Nyomtatási költség	540000
Értékesítésből származó bevétel	0		
Bevétel összesen:	840000	Kiadás összesen:	840000

(Egyéb bevételek: más pályázaton nyert összeg, adomány, egyéb támogatás, stb. Kiadások: szerkesztés, nyomda előállítás költségei, anyaggyűjtés, lektorálás stb.)

A tervezett önrész összege, mértéke 340.000Ft a teljes költség 35%-a.

Más helyre is pályázik-e ezzel a kiadvánnyal? igen nem

Ha igen hová és milyen összeggel:

Kapott-e ehhez a kiadványhoz más helyről is támogatást? Igen nem

Ha igen honnan és mennyit:

Dátum: 2013. június 11.

20130614-1536-037564-1-00

Pályázó képviselő aláírása 7 példázatra

2040 Budaörs, Jókai u. 9/b

Tel.: 06-30-376-6699, Fax: 06-23-415-428

www.regisegbuvaregyesulet.hu

Adószám: 18693221-1-13

Bankszámlaszám: 10918001-00000053-09090000

KIADVÁNY PÁLYÁZAT 2013

BUDAÖRS TÖRTÉNETE I. kötet

dr. Ottományi Katalin, dr. Mráv Zsolt, dr. Mester Edit
Antik gyökereink. Budaörs múltja a régészeti leletek fényében

Formátuma:

vágott méret: 168x238 mm

kötés: ragasztott

borító: 4+0 szín (kívül fényes fólia), 300 gr fényes

belív: 160 oldal, 1+1 szín, 90 gr ofset

Darabszám: 500 db

A kiadvány célja:

Együttműködve a Budaörs múltját évtizedek óta kutató néprajzi és történeti múzeumokkal, civil szervezetekkel és magánszemélyekkel szeretnénk egy könyvsorozatban bemutatni Városunk gazdag kulturális örökségét és virágzó jelenét. A tudományos alaposság mellett fontos célunk, hogy könnyen áttekinthető, képekkel gazdagon illusztrált publikáció kerüljön az érdeklődők kezébe. Az első kötet az őskortól az újkor kezdetéig, a második a német telepések megérkezésétől 1946-ig, a harmadik kötet pedig a modern város megszületését és jelenét mutatná be. Egy rövidített változatot angol és német nyelven is szeretnénk megjelentetni.

A munkában a következő intézmények vesznek részt: Jakob Bleyer Német Nemzetiségi Helytörténeti Gyűjtemény, gr. Bercsényi Zsuzsanna Városi Könyvtár, Pest megyei Múzeumok Igazgatósága, Magyar Nemzeti Múzeum, Budapesti Történeti Múzeum.

A jelen pályázatban megjelentetni kívánt kötet anyagában a régészeti és levéltári kutatások legfrissebb eredményeit tárjuk az olvasók elé. A 2002-2003-ban zajlott feltárások tudományos feldolgozása most készült el, így a 2005-ben megjelent hasonló című kiadványunk jelentős részét átdolgoztuk és új képekkel, rekonstrukciókkal gazdagítottuk. Az előző kötet olyan sikeres volt, hogy a 2008-ban újranyomott kiadásnak is minden példánya mára már elfogyott. A Múzeum és a városi rendezvények hazai és külföldi látogatói hiányolják, hogy nincs olyan kiadvány, amely átfogóan bemutatná Budaörs múltját és jelenét. Az angol és német nyelvű változatra pedig a turisztikai forgalomban lenne szükség.

Szakmai referenciák:

A Városunk történelmi és természeti értékeiről készítettünk már számos könyvet, amelyhez az általános iskolásoknak több munkafüzet is kapcsolódik:

- Mester Edit, Filipzky István: Budaörs múltja a kezdetektől 1719-ig (1998 Budaörs)
- dr. Ottományi Katalin, dr. Mester Edit, Mráv Zsolt: Antik gyökereink. Budaörs múltja a régészeti leletek fényében (2005 Budaörs)
- dr. Mester Edit, Mester Rudolf, Lechner Judit: Utazás a múltba. Munkafüzet a régészeti park felfedezéséhez és az erdei iskola természeti szépségeinek megismeréséhez (2006 Budaörs)
- dr. Mester Edit, Lechner Judit, Bárd Barbara, Korbuly Ádám, Hoós Edit, Karol Kosa, Beáta Udvardi, Petronella Bernáth: Természeti értékeink. Útikalauz Budaörs-Kisújfalu (Nova Vieska), valamint 2 munkafüzet az ált. iskolák alsó és felső tagozatosai számára (2006 Budaörs)
- Régészeti parkok Magyarországon. Tudományos konferencia és bemutató napok. Tanulmánykötet, szerk. dr. Mester Edit (2008 Budaörs)

A kiadás ütemezése és terjesztése:

Nyomdai előkészítés: 2013. szept. 1-ig

Nyomtatás: 2013. november 30-ig

Terjesztés: díjtanul a város kulturális és oktatási intézményeiben

2 db nyomdai árajánlat: Balu Press Kft. 1201 Budapest, Hatvani u. 33.
Dicentra Kft. 2040 Budaörs, Károly K. u. 88.

1 db kinyomtatott példányt csatolunk a pályázathoz megtekintésre.

Támogatásukat előre is köszönjük.

2013. június 11.

Tisztelettel:

dr. Mester Edit, elnök
Régiségbúvár Egyesület

Régiségbúvár Ifjúsági és Kulturális Egyesület

2040 Budaörs, Jókai u. 9/b

Tel.: 06-30-376-6699, Fax: 06-23-415-428

www.regisegbuvar Egyesulet.hu

Adószám: 18693221-1-13

Bankszámlaszám: 10918001-00000053-00000000

Kedves Edit!

Küldöm a kért termékre vonatkozó árajánlatunkat:

Cím: dr. Ottományi Katalin, dr. Mráv Zsolt, dr. Mester Edit:
Antik gyökereink. Budaörs múltja a régészeti leletek fényében

termék: **KÖNYV**

vágott méret: 168x238 mm

kötés: ragasztott

borító: 4+0 szín (kívül fényes fólia) , 300 gr fényes

belív: tervezett terjedelem 160 oldal, 1+1 szín , 90 gr ofszet

példányszám: 500 db

ár: **830 Ft + Áfa/db**

115.000.- + Áfa = 52f.050.-
✓

súlya összesen: 156 kg

Környezetvédelmi termékdíj összesen: **9.984 Ft + Áfa**

összesen: 539.730 Ft

Üdvözlettel:

Gyertyás Szilvia

Budaörs,

Károly Király u. 88.

06-70-315-4821

06-23-428-354

www.dicentra.hu

Balu Press Kft.

1201 Budapest, Halvani u. 33

Tisztelt dr. Mester Edit, Városi Régészeti Kiállítás Budaörs!

Köszönjük megkeresését, a megjelentetni kívánt kiadványra a következő ajánlatot tudjuk elkészíteni.

ÁR AJÁNLAT

Könyvcím: dr. Ottományi Katalin, dr. Mráv Zsolt, dr. Mester Edit:
Antik gyökereink. Budaörs múltja a régészeti leletek fényében

Terjedelem: belső 160 oldal, 1+1 szín, 90 gr ofszet

Borító: 4+0 szín, 300 gr fényes

Kötés: ragasztott

Méret: 168x238 mm

Példányszám: 500 db

Költség: 900 Ft + Áfa/db

Összesen: 571.500 Ft

Budapest, 2013. május 30.

Tisztelettel: Kiss Ágnes

Antik gyökereink

Budaörs múltja a régészeti leletek fényében

Budaörs, 2013

A BUDAÖRSI TELEPÜLÉS PERIÓDUSAI

A Budai-hegység déli peremén fekvő Budaörsön, a kedvező természeti s földrajzi viszonyoknak köszönhetően már 7000 éve megtelepedtek az első emberek. A 2002–2003-ban, Kama-raerdőben feltárt településen is nyomon követhető a fejlődés az újkőkortól kezdve egészen az Árpád-korig, vagyis Kr.e. 5500-tól a Kr.n. 11. századig.

Előszó

1. NEOLITIKUM (KR. E. 5500–4500)

A Hosszúréti-patak északi partja legkorábban a neolitikumi közepén s második felében népesedett be. Az újkőkori a termelő gazdálkodásra való áttérés forradalmi időszak az emberiség történelmében. A vadászó, halászó, gyűjtő-élelmódor felváltotta a földművelés és az állattenyésztés. Az új típusú életmód a technikai felfedezések és újítások egész sorát hozta magával pl. a kő csiszolása, fűrése, szövés-fonás és fazekasság. A megtermelt élelmiszer tárolásának és megőrzésének igénye vezette rá az embereket az agyagedények készítésének mesterségére. A rendkívül változatos, és szépen díszített kerámia az őskor hosszú időszaka alatt mindig megkülönböztető jegye egy-egy népcsoportnak, kultúrának. Írásos emlékek hiányában az egyes kultúrák is többnyire jellegzetes edényművességtől kapták nevüket.

A budaörsi telepen a *Dunántúli vonaldiszes kultúra* edényei tűnnek fel a gödrökben. Ezen belül is főleg a kultúra fiatalabb szakaszának,

a zselízi csoportnak emlékei (Kr.e. 5300–4900). Kis gömbölyű, tőkhéj előzményekre visszavezethető formákon, vékony, félköríves vonaldiszításeket alkalmaztak. Előfordul a korafejtes díszítés s a legkésőbbi edényeken a piros festés.

Neolitik edény • f. tárló 1.

Az újkőkori késői szakaszában, az 5. évezred elején a *lengyeli kultúra* népe jelenik meg megyénk dunánúli részsein. E kultúra népénél törődékei jellemzik a korszakot.

A neolitikum idején a megrepedés nem terjedt ki az egész domboldalra. Kisebb csoportokat lehet megfigyelni. Mindössze

64 objektum sorolható ide, többségükre ráépítkeztek a későbbi időszakokban, így formájuk kérdéses.

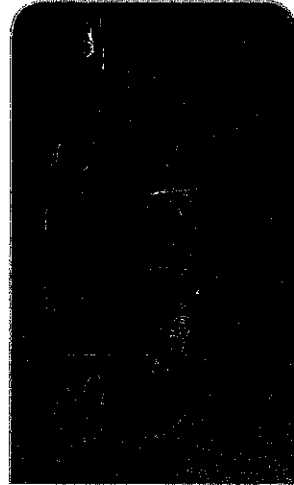
Budaörsön már korábban is kerültek elő a Belterület Ny-i szélén (Mechanikai Művek lakótelepe) a zselizi kultúrához tartozó edénytörödékek.

2. KÉSŐ RÉZKOR (KR.E. 3600–2800)

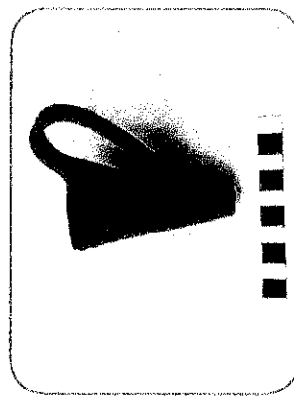
Válószerűleg éghajlati változás is szerepet játszott abban, hogy a rézkor elején megváltozott életformával, gazdasággal szívesen költöztek a Kárpát medencébe. Először került az állattenyésztés. A rézkori pásztorok szarvasmarhát, juhok, kecskét és sertést neveltek, de természetesen a földműveléssel sem hagytak fel. A településeik különálló, nagy sírszámai temetőik alakultak ki. A korszak elején még szórányos a réz felhasználása, főleg ékszerek készültek belőle. A java rézkortól kezdve már nagy számban találkozzunk rézből készült eszközökkel és fegyverekkel. A késő rézkorban Magyarország területe

egyetlen nagy kulturális tömbhöz, a *badeni kultúrához* tartozott, amelyet erőteljes délről érkező hatások alakítottak ki.

Teleptük az egész dombtetőre kiterjedt. Összesen mintegy 6,5 hektáros területen találunk rézkori megrepedésre utaló nyomot, kb. 300 objektum tartozik ide. Legjelentősebb egy kultikus gödör, melybe egy gyermeket temettek el, zsugorított helyzetben, 16 db, egymásra rakott edénnyel együtt. A földbe mélyített, nagy, szabályosan objektumok, egyik sarokban kemencével, középen több munkagödörrel, nem feltétlenül lakó-, inkább gazdasági, műhely funkciót tölthettek be.

Rézkori tál • I. tábl. 13.

Rézkori pohár

Rézkori gödör edényekkel

helyet nem ismertünk, ez a most feltárt telep az első bizonyították rá, hogy ebben az időszakban is lakott volt a Budaörsi-medence.

A telep melletti rézkori temető eddig még nem került elő, csak a házak közötti elszórtak volt egy-egy zsugorított csontváz a kerék gödrökben.

Budaörs területén eddig rézkori lelőhelyet nem ismertünk, ez a most feltárt telep az első bizonyították rá, hogy ebben az időszakban is lakott volt a Budaörsi-medence.

Közöttük szemetesgödörök, tároló verek s agyaggyertya komplexumok kerültek elő. Benntük számos, mindennapi használati tárgy pl. kaparók, kő- és csonteszközök, szövőszék nehezékek, s legfőképpen edény törödékek. Néha a gödrökbe egész állatsontvázakat retek, többnyire szarvasmarhát.

A telep melletti rézkori temető eddig még nem került elő, csak a házak közötti elszórtak volt egy-egy zsugorított csontváz a kerék gödrökben. Budaörs területén eddig rézkori lelő-

3. KÖZÉPSŐ BRONZKOR (KR.E. 2000–1500/1400)

A bronzkorban sokszínű, egymás mellett élő, eltérő anyagi műveltségű, de egymással kapcsolatban levő, egymásra ható népcsoportokkal, kultúrákkal találkozunk a Dunánál. Az új fém, a bronz tömeges felhasználása a korszak középső szakaszában indult meg. A bronzeszközök használatára nagyobb termelékenységet eredményezett, ez

pedig hatással volt a társadalmi viszonyokra is. A közösségek egyes tagjainak meggazdagodása tükröződik a gazdag fémlelőlester sírokban, de a földbe rejtett, bronzárgyakból álló kincsleletekben is. A középső bronzkori *Vátya-kultúra* (kb. 62. obj.) jellegzetes kisfüles bögréi a kamaraerdei telep feltárt részének keleti szélén kerültek elő.

A Seregély utca utóloldalán régebben talált ékszer lelet e kultúra vezetőihez tartozott, akik a Hosszúréti-patak déli partján emelkedő földvárban éltek.

Ugyancsak a középső bronzkorba sorolható, egy érdekes, gödörbe való temetkezés. A gödör szélén két csontváz, étel-ital melléklettel eltemetve.

Középső bronzkori bögre • II. tárló 10.

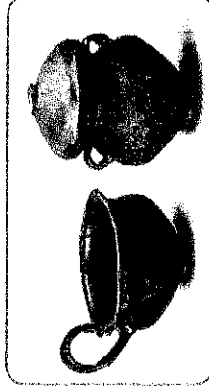
Bronzkori gödör csontvázaival

4. KÉSŐ BRONZKOR (KR.E. 1300/1200—800)

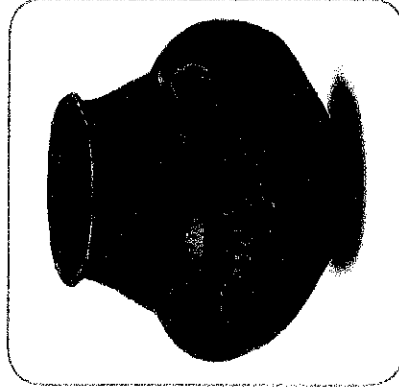
A közép-európai *Urnamezős kultúra* népe lakott Budaörs–Kamamerdet-dűlőben a bronzkor legvégén. Telepükhöz tartozó vermek, szentéögdrök s cölöplyukak tartoznak (kb. 255 obj.). Egyik legérdekesebb leletük két csont korcsolya pár (az egyik félkész), melyek itt helyben a telepen készültek. A patakhoz közeli sávból laktak, leletanyaguk a római kőépületek között s alatt figyelhető meg.

Az urnasíros temetkezés, melyről a kultúra nevét kapta, csak egy kis, 20 síros csoporttal képviselteti magát Budaörsön.

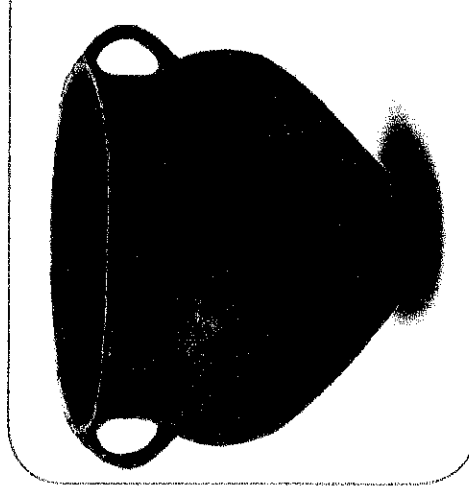
A hamvakat általában urnába helyezték s lerakarrák egy tállal, mely gyakran turbántekercses díszítésű volt. Az emberi hamvak mellé néha tállakból, bögrékből, fazekakból álló, kisebb étkészletet tettek. Ékszer ritkán került a sírokba, esetleg egy-egy bronzgyűrű, vagy gyöngy fordul elő.

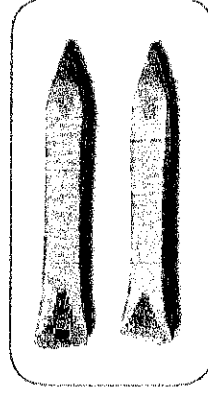
Késő bronzkori edények a tárolóvereméből • II. tárló 2.

Urna, késő bronzkor • II. tárló 15.

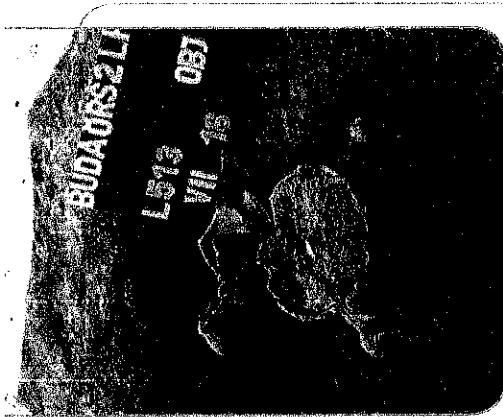
Késő bronz tároló edény • 1. terem padló

Korcsolyapár • II. tárló 24.

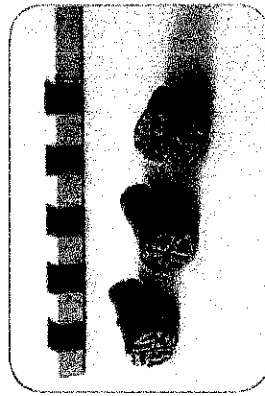
Kibontott urnasír

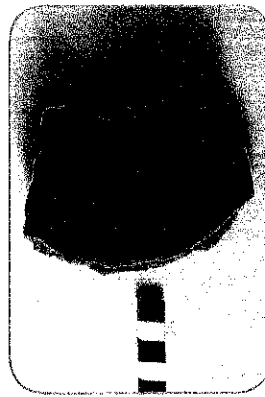
késő bronzkori urnasír

5. KORA VASKOR (KR.E. 8-5. SZÁZAD)

A későbronzkori telep Budaörsön folytatódik a kora vaskorban is. Kb. 30 objektum köthető ehhez, az ún. *Hallstatt-időszakhoz*. Több helyen, egy-egy kisebb csoportba tömörítve kerülnek elő gödrök. Jellegetesen feketén simított, grafitos edényeik nagyon hasonlítanak a késő bronzkori urnasírok kerámiájára. Legszébb tárgyunk három db agyag

Székfa jellegű agyagpecsétlők • II. tárló 27.

HA-IT grafitos, besimított táli töredék

6. KÉSŐ KELTÁK (KR.E. 1. SZÁZAD MÁSODIK FELE – KR.U. 1. SZÁZAD ELSŐ FELE)

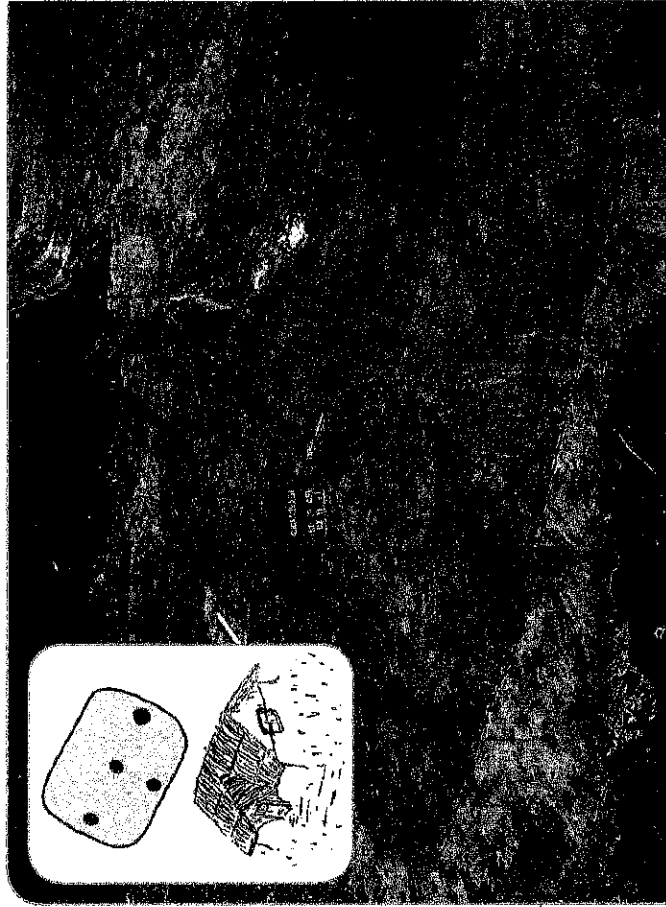
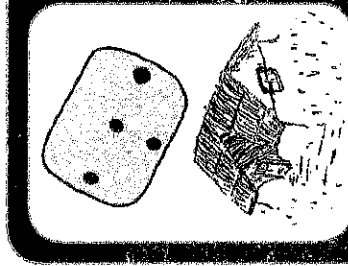
Az időszámításunk előtti négy évszázadban, a már írott forrásokból is ismert kelták népsírtertek be a Kárpát-medencét. Hozzájuk kapcsolható a vas tömeges felhasználása, a fűzőkaskorog és a kétrészes, forgatható kézi malom meghonosítása. Görög és római miniatúra pénz is vertek.

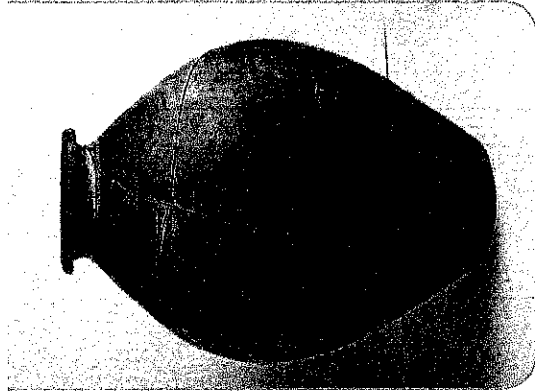
A késő kelta, ún. La Tène D periódusban az *eraviszkusok* éltek Pest megyének ezen a részén. Földbemélyített, szögletes és ovális házaik, tároló veremmel s személgödörökkel körülvéve, a parak menti déli részen sűrűsödnek (68 obj.). Házaikat megújítják, s folytatják a római kor első periódusában is. Kérőoszlatú, kerek kemencéjükben helyben gyártották a kerámiát. Az állatsorok alapján

tenyésztették a szarvasmarhát, juhok, sertést. Sok még a ló és kutyá csont is. Vadászta a gímszarvast, vaddisznót, őzszarvat, sőt egy kelta házból farkas és jávorszarvas csontjai is előkerültek.

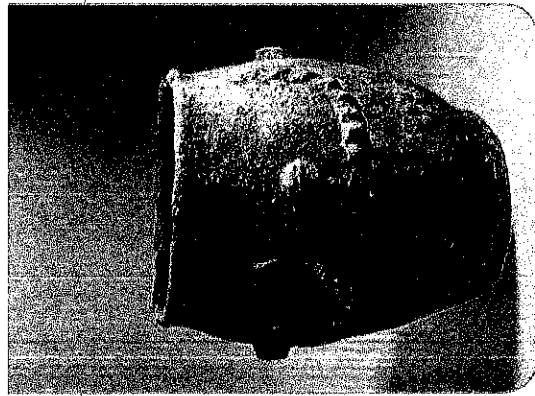
A telep lakossága, ha házáknak kb. 5 főt számítottunk, átlag 100 ember lehetett. Az Augustus-kori terra sigillata edények, bronz fibulák s érmek bizonyítják a kelta fali s a Római Birodalom közötti szövetségi s kereskedelmi kapcsolatot, még Pannonia provincia megalakulása előtt. A benusztított arisztrókra-cia megnyerésére érkeztek a luxustárgyak Itáliából. Az eraviszkus őslakosság Budaörsön megértte a római foglalatást s helyben maradvá beleolvadt a római népességbe.

Késő kelta ház folt • Kelta ház rekonstrukció

Késő keleti tárolóbárány

Kézsei formátú jászék

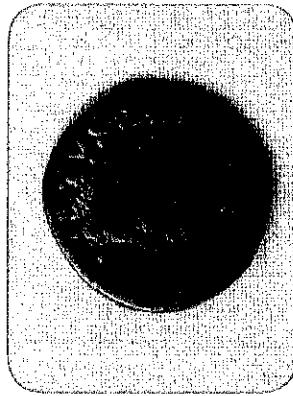

Augustus kori TS

Divus Augustus

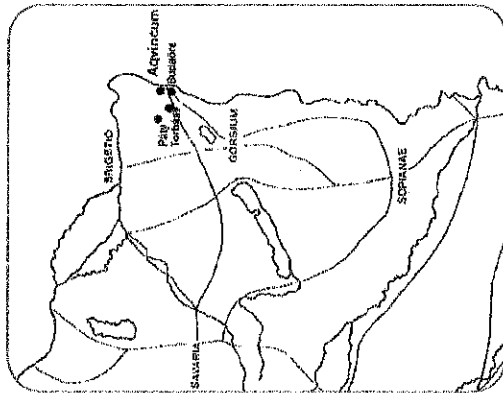

Keleti házból fibula

7. RÓMAI TELEP — VICUS TEUTO... (KR. U. 1-4. SZÁZAD)

Pest megyének a Duna jobb partján fekvő része négy évszázadon át a Római Birodalomhoz tartozott, *Pannonia Inferior*, majd a 4. században Valéria provincia néven. Egy új provincia megszervezésekor a rómaiak mindig új közigazgatási formákat hoztak létre. Felmérték a területet és territóriumokat jelöltek ki rajta. Pl. külön territórium volt a civitas eraviscorum-nak, Aquincum városának s a karonaságnak. A territóriumokon belül kisebb közigazgatási egységek pagusok (kertületek) s ezen belül ún. *vicusok*, falvak alakultak ki. Budaörs jelentőségét az adja, hogy egy oltárkö felírataán megőrződött számunkra, mind a pagus, mind a vicus ókori neve. A vicusok általában vízparton s főútvonalak mellett létesültek. Budaörs, az Aquincumból, Florianán keresztül Savariába vezető út mentén található, melybe esetleg becsatlakozott a délről, Sopianaeból Aquincumba vezető út vége is. Ezen út menti települések lakói, s vidéki villagazdaságok birókosai a helyi bennszülött lakosság mellett a leszerelt veteránok s a környező városok, esetünkben Aquincum város tisztviselői voltak. Bár a Birodalom távolabbi részéből, esetleg a határ túloldaláról is érkeztek ide telepesek, kereskedők, katonák. A vicusok nem hasonlítanak a szőrt, laza beépítettségű, korai, bennszülött falvakra. Szerkezetük bizonyos törvényszerűségeket mutat pl. úthoz való tájolás, utcatorok, ipari negyed elkülönülése stb. További középületek s szentélyek is álltak területükön. Pannoniában Budaörs az első ilyen, feltárt, városias elrendeztséget mutató civil település.

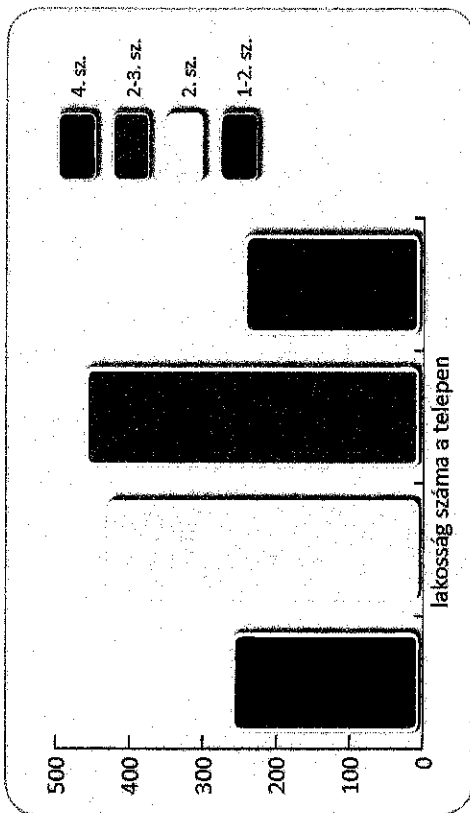
Pannonia úthálózata

A Kamaraderi-dűlőben előkerült régészeti lelőhely legnagyobb része a római kori településhez tartozik. Ismert nagysága kb. 11 hektár, de se keleti, se nyugati irányban nem zárul le. Délen a Hosszútú-patak határolja, ÉK-en kb. 50 méter színtet után a temetővel folytatódik. A római telephez sorolható objektumok száma kb. 980, azaz a településközműnek több mint a fele (56,5%) ide sorolható.

A római kor mind a négy évszázadán át lakott volt. Lakossága — a házak s középületek számát ill. méretét alapul véve — virágkorában, a 2-3. század fordulóján, átlag 400-500 fő lehetett, de még a 4. században is élt s te-

Légi felvétel az ásatásról

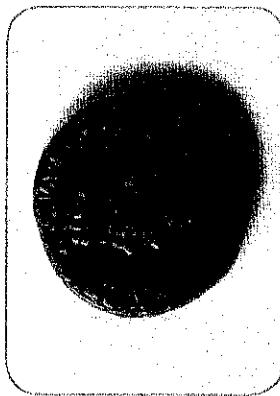
7.1. Kora római kor (Kr.u. 1. század közepő harmada–2. század 2. fele)

A kora római időszakon belül történetileg több periódust is el lehet különíteni a római foglалástól egészen a 2. század utolsó negyedében lezajló s a népességet alapvetően megváltoztató markomann háborúig.

A római foglалástól a Kr. u. 2. század elejéig (Claudius/Flavius – Traianus-kor)

Bár már Augustus császár leírta, hogy a pannonok törzseit a római nép uralma alá hajtotta és a Birodalom határait a Dunáig kitolta, valójában Pannonia provinciát, mely nevét a fő ellenségként levert pannonokról kapta, csak Tiberius császár uralkodásának végén, a Kr. u. 30-as évek második felében kezdik megszervezni. A hadsereg pedig még később, Claudius és a Flaviusok alatt zárkózik fel a Duna menti limeshez.

Budaörsön az 1. század közepő harmada-

Nero Drusus sestertius

dának objektumair nem tudjuk egyértelműen megkülönböztetni a késő kelta, illetve az 1–2. század fordulóra tehető objektumoktól. Inkább azt mondhatjuk, hogy a Flaviusok előtti évtizedek még a késő kelta – kora római átmenetet, a Nero/Vespasianus alatt meginduló római import pedig már a római telep/vicus kezdetét jelenti.

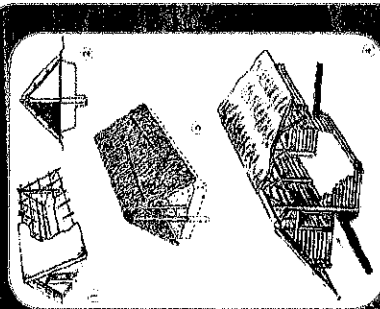
Észak-italiai terra sigillata

Válósínűleg Kr. u. 89–120 között jönnek létre Aquincum környékén a bennszülött alaplakosságú, de a rómaiak által létrehozott, vicus jogállású civil települések. Ekkor indul meg a budaörsi telep is a romanizáció útján, melyet nagyon jól mutat az Iráliából s Galliából érkező import terra sigillarák növekvő száma.

Az objektumszám háromszorosára, a lakosság szám a duplájára nőtt a kelta telephez képest (210 obj., átlag 255 fő), jelezve a római telep nagyobb kiterjedését és sűrűbb betelepítettségét. A kora császárkorban a vidéki lakosság nagy részét Pannoniában a továbbbélő kelta népesség alkotta. Földbementített házakban, gödörtalakokban éltek, melyek tetejét általában két cölöpön (ágasfán) nyugvó nyeregtető alkotta, felmenő falai pedig vesszőfonatos paticsból készültek.

Kemence vagy tűzhely kevés házban volt, valószínűleg kívül, szabadtéri tűzhelyeken főztek s a házban csak aludtak. Fűtését más, hogy oldották meg (hordozható tűzhellyel vagy ártmelegített kővel). Még nem vált élesen külön a lakó s műhely funkció. A gabonaőrés, szövés-fonás s egyéb házi ipari tevékenységek többnyire ezekben a földbe-

Kora római földbementített ház • Földbementített ház rekonstrukciók

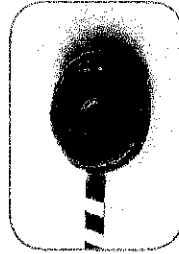

Bennszülött házak a Marcus Aurelius oszlopon

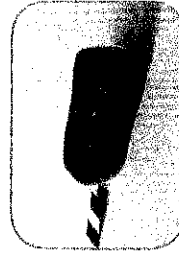
ménytített házakban zajlottak. Bár voltak kisebb, kizárólag műhely céljaira szolgáló építmények is. A mindennapi életben használt egyszerűbb, kézzel formált és lassú korongolt

Orsógomb

Orsógomb

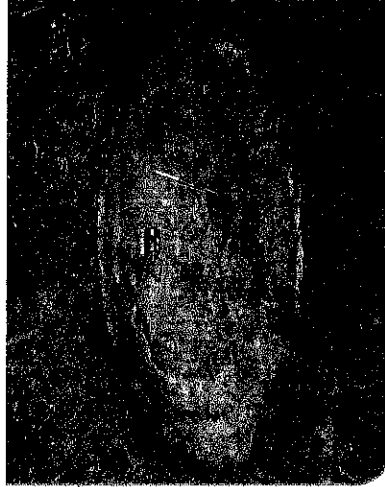
Fenőkö

Gödörben égetés

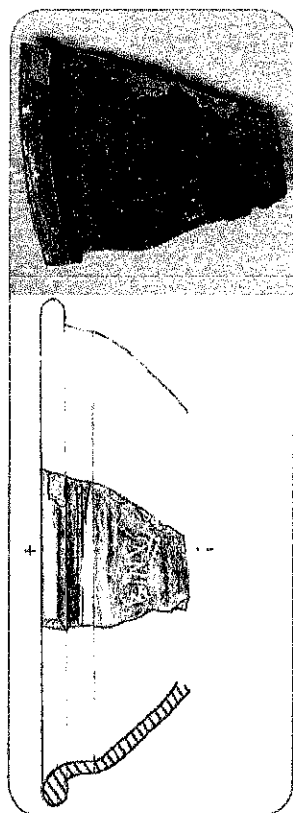

Fazekaskemence

Kora római kerek ház falija

edényeket kerek gödrökben égették ki. A korongolt, nagyobb hófokot kívánó kerámiát szögletes edényégető kemencékben gyártották. Ebből került elő Budaörsön.

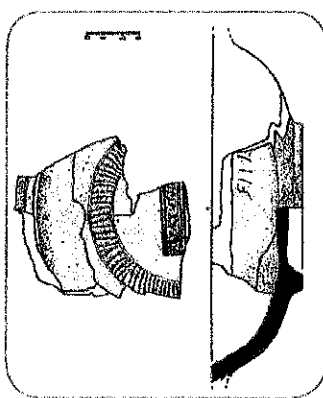

Sabinus felirat

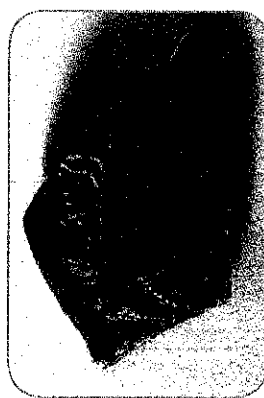
A bennszülött vezetők fiai katonaként szolgáltak, majd veteránként hazatérve falujukba, meghonosították az új római szokásokat, étkezési kultúrát, építkezési módokat. Némely embert névszerint is ismerünk, részben az oltár s sírkövekről, részben pedig az edény feliratokról (Sabinius és Felix).

2. század (Hadrianus-Antoninus-kor): Kr.u. 124-180.

Aquincum municipiummá válása Kr. u. 124-ben a környező telepek életében is döntő változásokat hozott. Ez, a markomann háborúig tartó időszak, a budaörsi település első virágkora. Ekkor kezdődött el a köépítkezés, összhangban az Aquincum körzetében máshol is megjelenő köépületekkel. Most szerték meg a municipium territoriumán a pagusokat, és jött létre a feliraton is említett „pagus Herculinus”, amelynek vezető vicusa Budaörs lett. Mindezt a változást az objektumok számának és a római leletanyagnak az ugrásszerű növekedése mutatja. A telep kiterjedése és sűrűsége jóval nagyobb lett, az objektumszám megduplázódott (387 obj.). Benépezték az eddig gyérén lakott nyugati rész. A földbe mélyített házak és gödrök

Felix és Resatus felirat

Resatus bélyegző

mellett egyre gyakoribbá váltak a felszíni cölöpházak és megépültek az első köépületek. Továbbá: néhány korábbi objektum is, hiszen éles határvonalat jelentő pusztulás nem történt a telepén.

Az aquincumi műhelyekben gyártott kerámiák pl. Resatus bélyegzős bepecsételt tálak, márványozott festett edények, barbotin díszes, vékonyfalú itáliai csészék utánzatai stb. mutatják a rendszeres kereskedelmi kapcsolatot.

A telep lakosságát a 2. században továbbra is alapvetően a helyi bennszülöttek alkották. A tömeges polgárjogadás Hadrianussal kezdődött meg az arviszkausz területén. A helyi arisztokrácia ebben az időben tett szert na-

gyobb befolyásra, gazdagságra, ez egyrészt a helyi közösség vezetésében nyilvánult meg, másrészt a katonai elitalakulatokban (lovasság) szolgáló fiúk segítségével családjuk polgárjogot is szerezett.

A Kr.u. 164-180 között folyó markomann háborúk során leégett a telep nagy része. Ilyen körülmények között ill. másodlagosan égett sigillázkat, néha égett Marcus Aurelius érmet figyelhetünk meg több épületben s házb-

7.2. Középső császárkor (2. század vége-3. század közepe)

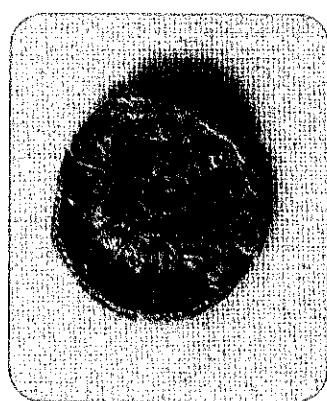
Ez a periódus a markomann háborúk után újírást, a Severus-kori virágzás ideje, amely Budaörsön a 3. század közepéig tartott (347 obj.). A pontosabb keletkezést elősegítő sigillata anyag legnagyobb része erre az időszakra tehető, s egyéb nyugati pl. ractiai import edények is érkeztek. Mindez jelzi a lakosság összetételében és gazdagságában bekövetkezett változást. Ugyanerre mutat a köépületek számának megduplázódása is. A dunai lines körzetben mindenütt ez a folyamat játszódott le.

Sept. Severus

Ractai import

Divus Ant Plus (Kr.u.250)

NYILATKOZAT

a közpénzekből nyújtott támogatások átláthatóságáról szóló 2007. évi CLXXXI. törvény
szerinti összeférhetetlenség, illetve érintettség fennállásáról, vagy hiányáról

A Pályázó neve: Régiségbúvár Egyesület

Természetes személy lakcíme:

Születési helye, ideje:

Gazdasági társaság esetén székhelye: 2040 Budaörs, Jókai u. 9/b.

Cégjegyzékszám: TE 3217

Adószám: 18693221-1-13

Képviselőjének neve: Mester Edit

Egyéb szervezet esetén székhelye:

Képviselőjének neve:

Nyilvántartásba vételi okirat száma:

Nyilvántartásba vevő szerv megnevezése:

Kijelentem, hogy személyemmel, illetve a pályázóként megjelölt szervezettel szemben a közpénzekből nyújtott támogatások átláthatóságáról szóló 2007. évi CLXXXI. törvény (Knyt.)

– 6. § (1) bekezdése szerinti összeférhetetlenség

1. nem áll fenn vagy

2. fennáll az ...pont alapján

– 8. § (1) bekezdése szerinti érintettség

1. nem áll fenn vagy

2. fennáll az ...pont alapján

Az összeférhetetlenség vagy az érintettség alapjául szolgáló körülmény leírása:

.....
.....
.....

Kijelentem, hogy az összeférhetetlenség megszüntetésére az alábbiak szerint intézkedtem:

.....
.....
.....

Kijelentem, hogy az érintettség közzétételét külön űrlap csatolásával kezdeményeztem.

Kelt: 2013.06.11.

Aláírás/Cégszerű aláírás

Régiségbúvár Ifjúsági és Kulturális Egyesület
2040 Budaörs, Jókai u. 9/b
Tel.: 06-30-376-6699, Fax: 06-23-415-428
www.regisegbuvar Egyesulet.hu
Adószám: 18693221-1-13
Bankszámlaszám: 10918001-00000050-00000000

Számlaegyenleg

 UniCredit Bank Hungary Zrt. Ügyfél: 00530909 RÉGISÉGBÚVÁR IFJÚSÁGI ÉS KULTURÁLIS EGYESÜLET

Az egyenleg időpontja: 2013.06.19. 14:28:40

Számlaszám	Számla neve	Aktuális egyenleg	Rendelkezésre álló összeg	Dev.
10918001-00000053-09090000	FOLYÓSZÁMLA	3 739 332,87	3 739 332,87	HUF

Budaörs Város Önkormányzat
Helyi kiadványok kiadásának támogatása pályázat 2013.
Pályázati értékelő lap

Pályázó neve: Regrésztárs Egyesület

Benyújtás határideje rendben	<u>Igen</u>	Nem	
Bejegyzett budaörsi székhely/ lakhely	<u>Igen</u>	Nem	
Elszámolt a 2012 évi támogatással	<u>Igen</u>	Nem	Nem pályázott

Kötelező dokumentumok megléte:

1. Adatlap	<u>Igen</u>	Nem	Pótolta
2. Árajánlatok	<u>Igen</u>	Nem	Pótolta
3. Nyilatkozatok	<u>Igen</u>	Nem	Pótolta
4. Megpályázott kiadvány leírása	<u>Igen</u>	Nem	Pótolta
5. Önrész nyilatkozat	Igen	<u>Nem</u>	<u>Pótolta</u> 06.20. <i>[Signature]</i>

Pályázat

1. A pályázat célja megfelel a támogatási céloknak Igen Nem

Pályázatban bemutatja:

- ☒ kiadvány formátumát
- ☒ tematikáját, tartalmi értékeit
- ☒ előkészítés, előállítás és terjesztés ütemezését, módját
- ☒ szakmai referenciákat
- megjelenés példányszáma: 100 db

Összesen igényelt támogatás: 100.000 Ft

Támogatásra javasolt pályázat: Igen Nem

Indoklás/ Értékelés: Képfeliról: 9 oldal, 2020. évi kiadására lenne 11. oldal.
 Angol és magyar nyelven is megjelent volna
 Dokumentumok: felvett képek, újságcikkek, Feltérlet kiadvány

Dátum: 2013. 06.18. *[Signature]*